

“Big Data for Big Impact”- aktualnym wyzwaniem stojącym przed Polską

“Big Data for Big Impact”, to hasło główne Światowego Dnia Telekomunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego, a jednocześnie hasło szczegółowe tegorocznej Konferencji Okrągłego Stołu „Polska w drodze do Społeczeństwa Informacyjnego”. Hasło bardzo syntetyczne, trudne do skrótowego przetłumaczenia, a jednocześnie niezwykle bogate w różnorodne treści i zmuszające do nowego przyjrzenia się kierunkom rozwoju cywilizacji cyfrowej i powstającym formom społeczeństwa informacyjnego. Na potrzeby KOS chciałbym spróbować zdefiniować wstępnie zakres tematyczny, który wynika z tego hasła.

Big Data, to w istocie rozproszone masywy różnorodnych, cyfrowych informacji dziedzinowych, w tym również osobowych, obejmujące coraz szersze obszary naszego życia i pracy. Krok za krokiem, w miarę rozwoju, na bazie aplikacji cyfrowych, społeczeństwa informacyjnego, poszczególne, wyspowe lub specjalistyczne aplikacje, zaczynają przenikać się wzajemnie. W rezultacie, nasze życie i praca, niezależnie od naszej woli, stają się coraz bardziej zanurzone w cyfrowej rzeczywistości. Wraz z rozwojem nowych aplikacji, takich jak przetwarzanie w chmurze czy Internet rzeczy, oraz w miarę doskonalenia narzędzi analizy zbiorów rozmytych i sztucznej inteligencji, system powiązań i wzajemnych uzależnień między przestrzenią fizyczną i jej elementami a przestrzenią cyfrową (wirtualną) staje się coraz bardziej złożony i wielowymiarowy. Stąd „Big Impact”, czyli „wielki wpływ” albo „silne oddziaływanie” pokazuje, jak synergia różnorodnych informacji i umiejętność ich ekstrakcji oraz syntezy w celu uzyskania wartościowej informacji a nawet użytecznych do różnych celów danych, staje się stopniowo narzędziem do kontroli i sterowania nie tylko systemów produkcyjnych czy systemów masowej obsługi, ale również całych społeczeństw. Może stanowić poważne wyzwanie dla szeroko pojętej wolności człowieka jako osoby i ujawniać iluzoryczność, w dzisiejszym świecie, prawa do prywatności a nawet intymności.

Już dzisiaj, telefony komórkowe wyposażone w systemy lokalizacyjne, mikrofon i aparat fotograficzny, karty chipowe z układami RFID i wiele innych inteligentnych urządzeń i systemów, żeby przywołać jedynie niektóre z nich: portale społecznościowe, medyczne bazy danych czy systemy rezerwacji i zakupu biletów, karty płatnicze a nawet współczesne parkometry, dostarczają na bieżąco ogromną masę różnorodnych informacji o każdym z nas. Pojawienie się na masową skalę Internetu rzeczy, zmultiplikuje te zasoby informacyjne, tworząc równocześnie ogromną sieć powiązań i interakcji tak, że pojedynczy człowiek będzie mógł być bez swojej wiedzy poddany niewyobrażalnej dziś kontroli. Poprzez przekazywanie mu dostosowanych dla jego portretu psychologicznego i społecznego informacji, może być efektywnie skłaniany do podjęcia, stosownych do oczekiwań

manipulatora, działań, co może stanowić poważne zagrożenie dla współczesnych systemów demokratycznych.

Zagadnienia te były sygnalizowane od lat na poszczególnych KOS, których szczegółowe omówienie zawierało opracowanie wprowadzające do KOS 2016 **„Dorobek KOS , jako podstawa do dyskusji nad hasłem ŚDTiSI 2016 - Przedsiębiorczość w obszarze ICT na rzecz społecznego rozwoju”**. Szereg technicznych wyzwań, prezentowanych pod kątem problematyki bezpieczeństwa narodowego, zawierało natomiast opracowanie eksperckie z 2012r.: **„WYBRANE WYZWANIA DLA SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA wynikające z powszechnej cyfryzacji kluczowych obszarów jego aktywności (ze szczególnym uwzględnieniem aspektu techniczno–technologicznego)**, które zostało przekazane właściwym Władzom oraz zostało opublikowane w zbiorze tematycznym wydanym przez Kluwer Wolters.

Problemy przed jakimi za sprawą cyfryzacji i powstawania nowej formy cywilizacyjnej pod nazwą „społeczeństwa informacyjnego” staje współczesne państwa i społeczeństwa nie można ograniczyć jedynie do wąskiego, technicznego charakteru. To spojrzenie na wyzwania związane z rozwojem i upowszechnianiem techniki cyfrowej przed którymi staje człowiek, jako podmiot wszelkich działań, stanowi charakterystyczną cechę wszystkich KOS. Znakiem szczególnym tej interdyscyplinarności było również to, że twórca pierwszego w Polsce Zespołu Parlamentarnego na Rzecz Społeczeństwa Informacyjnego, poseł Kosma Złotowski, jest z wykształcenia humanistą, podobnie jak zmarły niedawno, jeden z prekursorów tej tematyki na terenie KUL, Ks. prof. Tadeusz Zasępa. Stąd nieoceniony udział w ostatnich kilku latach, w kolejnych KOS, reprezentującego nauki humanistyczne, Uniwersytetu Kardynała Wyszyńskiego. Jego Rektor, ks. Stanisław Dziekoński postawił przed sobą i kierowanym przez siebie Uniwersytetem ambitne zadanie zbudowania Uniwersytetu ery cyfrowej, nie tracąc z niczego z postrzegania człowieka jako podmiotu, a nie przedmiotu, tych przemian. Ważne dla KOS jest również wsparcie i wieloletnie zaangażowanie w jej prace Pani Prezes NOT, Ewy Mankiewicz – Cudny, reprezentującej humanistyczne spojrzenie na rozwój współczesnej techniki i technologii. Swoją ważną cegiełkę we wspieraniu i rozwoju koncepcji KOS ma również prof. Zbigniew Kierzkowski z Łodzi, wieloletni organizator studenckiej KOS oraz promotor „wirtualnej organizacji działań”, Podtrzymując tą tradycję humanistycznego spojrzenia na rozwój społeczeństwa informacyjnego, o przygotowanie głównego referatu wprowadzającego zwróciliśmy się w 2017r. do wieloletniego Rektora AGH w Krakowie i wybitnego inżyniera, prof. Tadeusiewicza, prosząc równocześnie ks. prof. Józefa Klocha, reprezentującego UKSW, o referat przedstawiający spojrzenie na człowieka w świecie masowych informacji i danych cyfrowych, z „ludzkiego” punktu widzenia. Zapraszając również Instytut Łączności i inne środowiska zaangażowane w budowanie podstaw technicznych i finansowanie badań w tym zakresie, nie zapominamy o młodych twórcach i naukowcach, którzy z entuzjazmem młodości podejmują swoje prace kreowania nowej rzeczywistości. Starają się jak najlepiej wykorzystać pojawiające się szanse i ograniczać narastające ryzyko, jakie rozwój i uzależnienie od techniki i technologii wnosi do współczesnej cywilizacji. Stąd inicjatywa odrębnej sesji poświęconej aplikacjom i ich młodym twórcom.

Tradycyjnym elementem każdego KOS są różne inicjatywy mające na celu

upowszechnienie problematyki będącej przedmiotem konferencji. W tym roku, będziemy chcieli podjąć szerokie działania promocyjne mające na celu zainteresowanie parlamentarzystów tematem „Big Data”, jako strategicznym tematem we współczesnym świecie. Jeśli działania SEP, po raz kolejny, staną się impulsem do podjęcia przez Parlamentarzystów i innych ważnych Decydentów praktycznych działań, to SEP wypełni swoją misję w zakresie sygnalizowania wyzwań, krytycznych dla przyszłości Kraju i wymagających poważnego potraktowania przez Władze Państwowe różnych szczebli.

Dr inż. Andrzej M. Wilk
Przewodniczący Komitetu Programowego KOS 2017